

Številka: 3562-2620/2025-2
Datum: 17. 6. 2025

AFRONT, Zavod za prostorsko inovativnost
Barjanska cesta 16
1000 Ljubljana

Zadeva: Usmeritve za arhitekturni natečaj za vhodni kompleks in živo ograjo v ZOO Ljubljana

Z vlogo z dne 12. 5. 2025, prejeto dne 12. 5. 2025 ste naslovni zavod zaprosili za preliminarne usmeritve za pripravo natečajne naloge za izvedbo arhitekturnega natečaja za pridobitev najustreznejše rešitve za Vhodni kompleks in živo ograjo ZOO ter za anketno obravnavo prometne ureditve. Natečajna naloga mora vsebovati tudi ključne preliminarne usmeritve, ki vplivajo na možnost umeščanja, oblikovanja in zasnovo ter izgradnjo objekta.

Vlogi ste priložili:

- Projektna naloga »Vhodni kompleks in živa ograja, Svet vmes d.o.o., Slovenska cesta 27, 1000 Ljubljana, april 2025,
- karta Območje obdelave,
- Dokumentacija Vhodni objekt, preveritev, št. projekta 183-2021, Svet vmes d.o.o., Slovenska cesta 27, 1000 Ljubljana, marec 2025,
- Izvleček DGD Parkirna hiša P+R Živalski vrt v Ljubljani, št. projekta 22-710-32, IZTR projektiranje in svetovanje d.o.o., julij 2023.

1. Projekt Vhodnega kompleksa z živo ograjo ob Večni poti bo zajemal naslednje programske sklope:

- Vhod za obiskovalce: Prostoren in prijazen vhodni prostor, ki obiskovalcem omogoča prijetno prvo izkušnjo, obenem pa zagotavlja ustrezno pretočnost ter preglednost prostora za nemoten dostop do različnih vsebin živalskega vrta.
- Uprava: Administrativni prostori, zasnovani tako, da omogočajo učinkovito in nemoteno delo zaposlenih. Prostori bodo vključevali pisarne, sejne sobe, sanitarije ter druge podporne prostore za vsakodnevno delovanje zavoda.
- Naravovarstveni center: Izobraževalni in informativni prostori, namenjeni ozaveščanju obiskovalcev o pomembnosti ohranjanja narave osredotočen na biodiverzitetno domačo podzemno favno. Center bo omogočal izvajanje delavnic, predavanj in interaktivnih programov, ki bodo spodbujali obiskovalce k odgovornemu ravnanju z okoljem.
- Živa ograja – dinamična ZOO galerija ob Večni poti: Inovativna tehnološka ograja, ki ne bo imela le varnostne funkcije, temveč bo hkrati delovala kot estetski element in razstavni prostor. Galerija bo skozi vse leto ponujala vsebinsko bogate razstave, prikaze, umetniške instalacije in informacije o naravovarstvenih projektih.

Zemljiške parcele območja za gradnjo Vhodnega kompleksa in žive ograje ZOO z navedbo obstoječe rabe so: 1374/1 in 1877/8 (Vstopna ploščad); 1374/7 (Vstopni objekt z blagajno); 1374/18, 1371/3, 1373/2 in 1373/4 (Mlaka v gozdu); 1374/6 (Upravni objekt s trgom), 1374/8 (Trgovinica), 1375/12 (Del upravnega

objekta), 1374/11, 1374/10, 1374/9 (Surikate), 1375/13, 1376 (Trg, intervencijska pot, ograde...), 1378/6 (Stranski dovoz v ZOO), 1377/1, 1399/1, 1398/2, 1397/2 (Skladišča, delavnice..), 1375/2, 1377/8, 1399/2, 1398/3, 1397/9 (Pločnik in dela zelenice vzdolž ZOO), 1877/2 (Cesta in pločnik), vse k.o. 2682 Brdo.

2. V natečajni nalogi je predvidena tudi anketna obravnava prometne ureditve, predvsem z vidika možnih povezav za pešce in kolesarje s predvideno gradnjo garažne hiše na drugi strani Večne poti. Zemljiške parcele območja, vključene v anketno rešitev prometne ureditve z navedbo predvidene rabe so: 1877/11 (parkirišče ZOO obiskovalci), 1877/12, 1422/3 (ekstenzivni travnik), 1422/4, 1407/1, 1407/3, 1407/2, 1401/4, 1405/3, 1877/2 (cesta in pločniki), 1405/1, 1405/5, 1402/4, 1402/5, 1402/1 (nova garažna hiša), 1402/8, 1402/9 (dovoz NIB, BF), 1402/7, 1401/5 (novo parkirišče zaposleni ZOO), vse k.o. 2682 Brdo.

Preliminarne usmeritve za pripravo natečajne naloge za izvedbo arhitekturnega natečaja izdajamo na podlagi 117. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - ZON-UPB2, 61/06 - Zdru-1, 32/08-odlUS in 8/10 - ZSKZ - B, 46/14 21/18 - ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 - ZDeb, 105/22 - ZZNŠPP, 18/23 - ZDU-10) in Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 78/15, 41/16, 86/24; v nadaljevanju: Odlok).

Območje obdelave se nahaja v območju z naslednjimi naravovarstvenimi statusi:

- zavarovano območje narave **Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib**, znotraj tega pa v sledečih varstvenih območjih, ki jih določa 15. člen Odloka:
 - območje populacij dvoživk in plazilcev,
 - vplivno območje populacij hrošča močvirski krešič in raka navadni koščak,
 - vplivno območje hrošča rogača in
 - območje ekstenzivnih travniških habitatnih tipov;
- ekosistemska naravna vrednota lokalnega pomena **Rožnik - Šišenski hrib - Koseški boršt**, ident. št. 317V (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot, Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23 ter sklep ARSO, št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018 in št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021; v nadaljevanju Pravilnik).

Varstvena območja so grafično prikazana v Prilogi 2 Odloka.

Obravnavano območje je z vidika varstva narave predmet več pravnih, strokovnih in drugih dokumentov, katerih določila in vsebino je treba pri pripravi natečajne naloge in pri rešitvah v okviru arhitekturnega natečaja upoštevati. V nadaljevanju navajamo relevantna pravna in strokovna določila iz teh dokumentov.

A. Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 78/15, 41/16, 86/24)

Splošni varstveni režim iz 10. člena Odloka, ki velja na območju celotnega krajinskega parka, določa, da v krajinskem parku ni dovoljeno:

1. izvajati posegov, dejavnosti in ravnanj, ki bi lahko poslabšala hidrološke, geomorfološke in ekološke razmere na območju krajinskega parka in vplivala na poslabšanje ugodnega stanja rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov;
2. izvajati posegov, dejavnosti in ravnanj na naravnih vrednotah tako, da se uniči, poškoduje ali bistveno spremeni lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto;
3. izvajati posegov, dejavnosti in ravnanj, ki bi lahko spremenila za krajinski park značilno krajinsko pestrost ter značilne krajinske strukture;
4. izvajati posegov, dejavnosti in ravnanj, ki bi lahko spremenila značilno reliefno izoblikovanost območja;
5. sekati, razen v skladu z gozdnogospodarskim načrtom, lomiti ali kako drugače nasilno uničevati ali poškodovati dreves in grmovnih rastlin;
6. nabirati ali kako drugače uničevati rastlin ogroženih ali zavarovanih vrst in odvzemati iz narave živali ogroženih ali zavarovanih vrst, razen za znanstveno-raziskovalne namene s predhodnim soglasjem

organizacije, pristojne za ohranjanje narave (Zavod Republike Slovenije za varstvo narave - v nadaljnjem besedilu: ZRSVN);

7. nameščati na drevesa znakov, gnezdilnic ali drugih predmetov na način, ki poškoduje drevo;
8. naseljevati oziroma gojiti živali tujerodnih živalskih vrst, razen gojiti živali v Živalskem vrtu Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: Živalski vrt);
9. naseljevati in doseljevati rastlin tujerodnih vrst na kmetijska in gozdna zemljišča, razen doseljevati tujerodne rastline, ki niso invazivne, na Jesenkovo pot s predhodnim soglasjem ZRSVN;
10. izvajati melioracij in uporabljati fitofarmacevtskih sredstev izven obdelovalnih kmetijskih površin, razen uporabljati fitofarmacevtska sredstva v primeru izrednih zatiralnih ukrepov s predhodnim soglasjem ZRSVN; 11. rediti domačih živali v obsegu in na način, ki nista skladna z varstvenimi cilji krajinskega parka;
11. rediti domačih živali v obsegu in na način, ki nista skladna z varstvenimi cilji krajinskega parka;
12. spreminjati trajnih travniških površin v njivske površine;
13. uporabljati pesticidov na travniških površinah;
14. spreminjati vodnega režima, oblik struge ali stanja priobalnih zemljišč, razen za doseganje varstvenih ciljev krajinskega parka;
15. izkoriščati gozda na način, da se razvrednoti njegova ekološka in socialna funkcija;
16. graditi novih gozdnih prometnic, razen če rekonstrukcija obstoječih gozdnih prometnic ni izvedljiva, in za namene izkoriščanja gozda ni mogoče urediti pripravljenih gozdnih vlak, v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove, ter s predhodnim soglasjem ZRSVN;
17. izvajati strojne sečnje, razen v primeru sanacijskih del s predhodnim soglasjem ZRSVN;
18. iz gozda spravljati lesa po strugah vodotokov;
19. graditi in urejati nove gozdne infrastrukture v pasu 25 m na vsako stran od bregov vodotokov, kjer sta prisotni vrsti hrošč močvirski krešič in rak navadni koščak;
20. izvajati gozdarskih investicijsko-vzdrževalnih del v nasprotju z varstvenimi cilji krajinskega parka brez predhodnega soglasja ZRSVN;
21. graditi in urejati novih športno-adrenalinskih poligonov, golf igrišča, trim stez in novih pešpoti;
22. graditi, postavljati ali urejati novih objektov, razen na obstoječih stavbnih zemljiščih v skladu z veljavnim prostorskim aktom v času uveljavitve tega odloka in na novih stavbnih zemljiščih, določenih v novih prostorskih aktih, za namene varstva, upravljanja, obiskovanja in doživljanja krajinskega parka ter za namene urejanja naravnega spomenika Tivoli v skladu s cilji krajinskega parka;
23. loviti divjadi;
24. loviti rib, razen v Koseškem bajerju;
25. postavljati znakov ali naprav za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje, razen znakov za označevanje učnih in drugih poti ter lokacij in dejavnosti, ki se izvajajo v času uveljavitve tega odloka oziroma so skladne s cilji krajinskega parka, vse s predhodnim soglasjem ZRSVN;
26. postavljati novih svetlobnih teles, razen za osvetljevanje ali označevanje objektov s predhodnim soglasjem ZRSVN;
27. postavljati začasnih objektov izven za to določenih mest v načrtu upravljanja;
28. poškodovati in uničevati parkovne in druge infrastrukture v krajinskem parku;
29. izvajati umetnega zasneževanja ali utrjevanja prog z dodajanjem kemikalij ali mikroorganizmov, razen umetno zasneževati skakalnice na območju skakalnega centra z meteorno vodo brez utrjevanja s kemikalijami ali mikroorganizmi ali pod pogoji določenimi v vodnem dovoljenju;
30. organizirati prireditev, razen na lokacijah: vrh Rožnika, Mostec, Plečnikov avditorij, sankališče in območje med Jakopičevim sprehajališčem in otroškim igriščem, ki so prikazane v grafičnem prikazu lokacij, ki je kot priloga 5 sestavni del tega odloka. Na lokacijah iz predhodnega odstavka pristojni

oddelek mestne uprave za varstvo okolja poda presojo o tem, ali prireditev nima negativnega vpliva na ugodno stanje živalskih vrst in njihovih habitatov ter varstva naravnih vrednot;

31. posipavati tal s soljo, razen Večne poti, Brdnikove ceste, cest v obstoječih naseljih v krajinskem parku ter utrjenih in v javno kanalizacijo odvodnjavanih parkirišč;
32. spuščati gorljivih modelov ali modelov z eksplozivnimi motorji;
33. spuščati modelov motornih plovil na daljinsko vodenje izven za to določenih obdobj in območij;
34. uporabljati pirotehničnih sredstev;
35. voziti se s kolesi izven za to s predpisi MOL ali načrtom upravljanja določenih in označenih poti;
36. uporabljati plovil na stoječih vodah, razen pri izvajanju vzdrževalnih del;
37. kopati se, potapljati se, jadрати in izvajati drugih rekreacijskih dejavnosti na stoječih vodah, razen v primeru iz 33. točke tega odstavka;
38. taboriti oziroma šotoriti v krajinskem parku, razen v Živalskem vrtu in na območju skakalnega centra;
39. kuriti ognja izven za to določenih in označenih mest v načrtu upravljanja, razen za namene varstva gozdov;
40. voditi ps ov brez povodcev;
41. odmetavati odpadkov;
42. urejati vrtičkov;
43. urejati poti z odpadnimi gradbenimi materiali.

Varstvene usmeritve iz 15. člena Odloka, ki veljajo na območju celotnega krajinskega parka in za posamezna varstvena območja, med drugim določajo, da se ravnanja, posege ali dejavnosti izvaja tako, da se:

1. na območju krajinskega parka:
 - dosega ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov;
 - ohranja in dosega za krajinski park pomembne hidrološke razmere;
 - ohranja krajinska pestrost;
 - ohranja in povečuje skupni obseg ekstenzivnih travnikov in skupni obseg linijskih vegetacijskih struktur;
 - ohranja površine, poraščene z gozdom;
 - prednostno uporablja ekološko neoporečne proizvode, kot so biorazgradljiva olja, električna vozila, vozila na plin in drugo;
 - zagotavlja nemotena migracija dvoživk v času razmnoževanja, ki poteka okvirno od 1. februarja do 15. aprila.
2. na območjih populacij hrošča močvirski krešič in raka navadni koščak, ki so v dolinah in grapah ob vodotokih:
 - v pasu 5 m od brežin vodotoka skrbi za popolno ali mestoma pretrgano zasenčenost vodotoka z drevesi ali grmovjem;
 - ne gradi in ne ureja nove gozdne infrastrukture;
 - obnova gozda prednostno izvaja z zastorno sečnjo ali v majhnih pomladitvenih jedrih. V primeru obnove gozda s sadnjo se sadi rastišču primerne drevesne vrste;
 - ne sadi iglavcev;
 - pušča padla drevesa mehko lesnih listavcev;
 - izvaja kontrolni izlov rib in drugih vodnih organizmov na selektiven način.
3. na območjih populacij hroščev puščavnika in rogača posamezna drevesa listavcev načrtno prepusti naravnemu razvoju. Pri tem se izbira posamezna poškodovana, propadajoča ali z gospodarskega vidika manj kvalitetna drevesa, ki ne ogrožajo varnosti obiskovalcev.
4. na območjih populacij dvoživk in plazilcev:
 - v gozdu in na gozdnem robu ohranja vodne in močvirne biotope,

- v času od 1. februarja do 15. aprila ne izvaja gozdnih del, zlasti pa se ohranja selitvene poti dvoživk na Večni poti in Brdnikovi cesti.

5. na območjih ekstenzivnih travniških habitatnih tipov:

- gnoji največ enkrat letno z maksimalnim vnosom dušika 40kg/ha;
- kosi enkrat letno, vendar ne pred 30. junijem v tekočem letu;
- ohranja mejice in manjše skupine drevesne in grmovne vegetacije.

6. v Živalskem vrtu:

- ob upoštevanju ekoloških zahtev živali zagotavlja čim večja pokritost območja z drevesnimi krošnjami;
- zagotavlja prehodnost selitvenih poti dvoživk in ohranja mrestišča;
- ohranja habitat hrošča močvirski krešič;
- uredi odvajanje in čiščenje odpadnih voda.

Odlok v 16. členu določa, da je vsako ravnanje, poseg, dejavnost ali prireditve v krajinskem parku treba izvajati v obsegu, času in na način ter z uporabo tehničnih pripomočkov, ki so v skladu z varstvenimi cilji krajinskega parka.

B. Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot - Priloga 4 (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23 ter sklep ARSO, št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018 in št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021)

Pravilnik določa varstvene usmeritve za ekosistemske naravne vrednote:

- gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- ne slabša se kvalitete površinske, podzemne in morske vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali;
- zraka se ne onesnažuje s prahom, aerosoli ali strupenimi plini, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali;
- sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst;
- na naravno vrednoto se ne vnaša gensko spremenjenih organizmov;
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti, z urejanjem poti, razgledišč, opazovališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami in opozorili, vendar tako, da se ne spremenijo lastnosti ekosistema in da je z dodatnimi ukrepi zagotovljeno, da prisotnost obiskovalcev ne bo vznemirjala živali (npr. skrite opazovalnice). Obiskovalce se usmerja na določene poti.
- Rekreativna in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

Na območju vpliva na ekosistemsko naravno vrednoto se posege in dejavnosti ter druge aktivnosti izvaja tako, da le-ti ne vplivajo negativno na življenjske razmere za rastline in živali na naravni vrednoti.

C. Začasne upravljaljske smernice za upravljanje Krajinskega Parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Mestna občina Ljubljana, 2018)

Med operativnimi nalogami upravljanja je v sklopu ciljev za ohranitev ugodnega stanja zavarovanih, ogroženih prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst ter njihovih habitatov navedeno:

- za varstvo dvoživk je poleg nadaljevanja akcije prenašanja dvoživk preko Večne poti in ureditev trajnih podhodov pod Večno potjo treba proučiti možnosti za vzpostavitev in posledično ureditev novega habitata za mrestenje na območju nižinskega gozda v krajinskem parku;
- za varstvo rogača je nujno ohranjanje sestojev starih listavcev, še posebej hrastov (naseljuje tudi vrbe, topole in jesene); trohneči les teh vrst naj se pušča v gozdu;
- za varstvo močvirskega krešiča in koščaka je treba odstraniti iglavce v neposredni bližini vodotokov, ohranяти in vzpostavljati naravno dinamiko vodotokov z občasnimi poplavami in povečano sedimentacijo, zagotavljati primerno zasenčenost habitatov v pasu 5 m od vodotokov;
- za varstvo ptic in netopirjev je treba ohranяти oziroma vzpostaviti mrežo habitatnih dreves.

D. Strokovne podlage za izvedbo ukrepov za dvoživke na Večni poti pri Živalskem vrtu Ljubljana (Center za kartografijo favne in flore, april 2023)

Odsek ceste na Večni poti od parkirišča Živalskega vrta do križišča s cesto Pot Roberta Blinca v dolžini 980 m je že vrsto let opredeljen kot črna točka za dvoživke. Od leta 2008 Herpetološko društvo Slovenije – *Societas herpetologica slovenica* na tem območju izvaja prostovoljske akcije varstva dvoživk s postavljanjem začasnih ograj in prenašanjem dvoživk preko ceste. Ker akcije prenašanja dvoživk niso trajen ukrep, je na Večni poti ob gradnji garažne hiše in rekonstrukciji Večne poti načrtovana izvedba trajnih ukrepov v obliki podhodov, rešetk in grajene ograje za dvoživke v območju, ki ga obravnava DGD »Parkirna hiša ZOO« in na širšem območju ob Večni poti od parkirišča Živalskega vrta do križišča s cesto Pot Roberta Blinca.

V dokumentu so v poglavju 4.1 in 4.2 navedeni trajni ukrepi za varstvo dvoživk v območju DGD Garažna hiša ZOO in na širšem območju na in ob Večni poti, ki naj se jih kot del usmeritev s področja varstva narave vključi tudi v projektno nalogo za natečaj. Izpusti se predlog za ureditev nove mlake na mokrotnem travniku na zemljišču s parcelno številko 1422/3, k.o. Brdo, ker ta rešitev še ni usklajena.

E. Odlok o zazidalnem načrtu za območje urejanja VI 3/3 Biotehniška fakulteta (Uradni list RS, št. 123/04, 78/10, 63/12, 59/22 in 74/23; neuradno prečiščeno besedilo)

V natečajno nalogo naj se vključi določila s področja varstva narave, ki se nanašajo na urejanje funkcionalnih enot ob Večni poti, saj te predstavljajo vplivno območje ZOO.

F. Prometna ureditev in mobilnostni načrt območja fakultet ob Večni poti (Uroš Pust s.p., Prometno načrtovanje in Delavnica, oblikovanje prostora d.o.o., Odgovorni vodja projekta Uroš Pust, univ. dipl. inž. grad., ID št.: G-2673, številka projekta UP-003-18, 2018)

V študiji je ugotovljeno, da parkirne površine, načrtovane v Zazidalnem načrtu zadoščajo za potrebe širšega območja fakultet, predvidenih novih objektov in Živalskega vrta.

Naravovarstvene usmeritve za pripravo natečajne naloge, ki izhajajo iz zgoraj navedenih pravnih podlag, strokovnih in drugih dokumentov

- Značaj in lastnosti širšega območja, omejenost in obremenjenost prostora ter naravovarstveno pomembne vsebine v tem prostoru zahtevajo celovitost obravnave, umeščanja, dimenzioniranja in oblikovanja novih ureditev in posegov v tem delu krajinskega parka.
- Vse ureditve in posege se načrtuje tako, da se ohranja ali izboljšuje stanje zavarovanega območja, lastnosti naravne vrednote ter ohranja ali izboljšuje stanje populacij in habitatov dvoživk, hrošča močvirskega krešiča, rogača in ekstenzivnih travnikov.
- Območje ob Večni poti v bližini Živalskega vrta Ljubljana je z vidika vpliva urbanizacije na naravo med najbolj obremenjenimi območji v krajinskem parku. Pri umeščanju in projektiranju novih posegov je

zato nujna določitev nosilne zmogljivosti ožjega in širšega območja ter njeno upoštevanje pri urejanju prometnih površin in motornega prometa, usmerjanju obiskovalcev krajinskega parka in drugih uporabnikov prostora, določitvi standardov in velikosti Živalskega vrta idr. Nov vstopni kompleks bo z vidika nosilne zmogljivosti močno dodatno obremenil ta prostor, zato je nujen razmislek o njegovi velikosti in načrtovanih vsebinah.

- Natečajno nalogo in rešitve v okviru arhitekturnega natečaja za »Vhodni kompleks v ZOO in živo ograjo ob Večni poti« je treba z namenom čim manjšega vpliva na zavarovano območje in naravno vrednoto uskladiti z drugimi razvojnimi projekti na tem območju, predvsem z gradnjo garažne hiše ZOO ter urejanjem prometnih površin na širšem območju Večne poti med južnim uvozom na parkirišče pri ZOO in križiščem s cesto Pot Roberta Blinca vključno z dostopom do fakultet. Nujna je tudi časovna uskladitev gradnje. Podati je treba skupne rešitve za čimbolj racionalno ureditev prometnih površin na in ob Večni poti, za krepitev javnega prevoza in dvonamenske rabe posameznih parkirišč, za spodbujanje kolesarjenja in peš hoje. Poseben poudarek naj bo na varnem prehajanju Večne poti med novo garažno hišo in ZOO.
- Z izgradnjo Parkirne hiše ZOO se v precejšni meri rešuje problem mirujočega prometa na širšem območju krajinskega parka. Sestavni del projektne dokumentacije zanjo bi moral biti tudi načrt ukinitve stihijskih parkirišč na območju ob Večni poti, na območju fakultet ter drugod v gozdnem in kmetijskem prostoru tega dela krajinskega parka, njihove sanacije in preprečitve nadaljnjega parkiranja, hkrati pa tudi načrt ureditve začasnega parkiranja v času gradnje objekta izven krajinskega parka. Na ZOO se nanaša predvsem ukinitve in sanacija divjega parkirišča na koncu ograje ZOO ob Večni poti. Sanacijo tega območja naj se vključi v urejanje žive ograje ZOO.
- Vhodni kompleks se v celoti umesti znotraj obstoječe ograje živalskega vrta. Gradnja objekta in žive ograje naj ne posega na območje parkirišča, zelenic, vstopne ploščadi s kipom bika (parc. št. 1374/1, k.o. Brdo) ter na območje gozda (parc. št. 1373/4, k.o. Brdo). Objekt naj se širi proti notranjosti ZOO.
- Natečajne rešitve naj predvidijo konkretno opredelitev gradbene parcele in dostopnih poti na gradbišče, ki ne smejo posegati v gozdni prostor in travniške površine. Vse manipulacijske površine se umesti znotraj gradbene meje.
- Zunanje površine, streho in fasade vhodnega kompleksa se z namenom manjše vidne izpostavljenosti in ugodnejših mikroklimatskih razmer ozeleni v največji možni meri. Streho in fasade naj se z izbiro materiala in barve prilagodi podobi zavarovanega območja in po možnosti poenoti s podobo severne fasade garažne hiše ZOO.
- Večje steklene površine (okna, vrata, streha, nadstreški,...) se načrtuje na način, da se prepreči trke ptic.
- Vhodni kompleks in živa ograja se načrtuje ter gospodarsko javno infrastrukturo se umešča na način, da se odrasla drevesna vegetacija na območju ohrani v čim večji možni meri. Ohrani se skupina hrastov dobov med avtobusno postajo in ograjo ZOO levo od vhoda v ZOO ter posamezna odrasla drevesa vzdolž ograje ob Večni poti. Za zaščito dreves med gradnjo naj se predvidi upoštevanje standarda SIST DIN 18920: 2019 in Protokola za izvajanje del v območju dreves Mestne občine Ljubljana ter sodelovanje in nadzor arborista svetovalca.
- Osvetljevanje objekta in zunanjih površin vstopnega kompleksa v ZOO naj se glede na dnevni čas obratovanja ZOO načrtuje le v obsegu zagotavljanja varnosti in s sijalkami, ki ne svetijo v UV spektru in čim manj svetijo v modrem delu spektra (primerne so visokotlačne natrijeve sijalke, LED v rumenem, oranžnem ali rdečem spektru z max temp. 2.200 K, ne pa živosrebrove). Vse svetilke morajo biti takšnih oblik in nameščene na način, da ne sevajo nad vodoravnico. Za osvetljevanje naj se načrtuje popolnoma zasenčena svetila z ravnim zaščitnim in nepredušnim steklom.

- Ob načrtovanju ureditev zunanjega trga vstopnega kompleksa in žive ograje, ki pomenita veliko frekvenco ljudi s ciljem sprehajanja, izobraževanja, sproščanja, komuniciranja na omejenem prostoru, je z vidika neposredne bližine ceste in varnosti nujno potreben razmislek o zmanjševanju in ne samo umirjanju prometa na Večni poti.
- Površine okoli objekta naj se bogato zasadi, pohodne površine naj bodo propustne za padavinsko vodo in karseda zatravljene. Načrtuje se sadnja domorodnih vrst dreves in grmovnic, ki uspevajo na širšem območju.
- V celoti se ohrani samonikla drevesna in grmovna vegetacija na zemljišču s parcelnimi številkami 1406/3, 1407/1, 1422/3 in 1422/4 v k.o. Brdo ob manjšem vodotoku na odseku med Večno potjo in kolesarsko potjo ter med načrtovano parkirno hišo ZOO in travnikom na zemljišču s parcelno številko 1422/3 v k.o. Brdo.
- Glede na lokacijo Živalskega vrta v zavarovanem območju narave in čim manjši vpliv na krajinski park ter poudarjeno željo postati naravovarstveni center je temu cilju treba slediti tudi z vsebinami. ZOO bi se moral skladno s svojo vizijo osredotočiti na predstavitev lokalnih naravovarstveno pomembnih vsebin, predvsem tistih vrst, ki so prisotne v krajinskem parku ter na ozaveščanje in izobraževanje obiskovalcev o pomenu varstva narave. S tega vidika načrtovanje naravovarstvenega centra z »biodiverzitetno domače podzemne favne« ni skladno z okoljem, v katerega se ga umešča, saj Ljubljana ne leži na kraških tleh. Velika atraktivnost vsebin hkrati pomeni več obiska in več pritiska na prostor, ki ima omejeno nosilno zmogljivost in je prednostno namenjen ohranjanju narave in prebivalcem Ljubljane.
- Nov vstopni kompleks naj predstavlja edini vhod za obiskovalce v ZOO. V okviru vstopnega kompleksa je smiselno urediti info točko za krajinski park, dostopno z zunanje strani brez vstopa v ZOO.
- Lokacija pri ZOO z vidika upravljanja krajinskega parka ni primerna vstopna točka vanj. Nima ustrezne infrastrukture, v prvi vrsti ni urejenih poti, ki bi vodile v notranjost parka. Urejanje prave vstopne točke v zavarovano območje zahteva nove posege v prostor in bi povzročilo dodatno povečanje obremenitev že zelo obremenjenega dela krajinskega parka.
- Urejanje lokalov v sklopu ZOO naj se načrtuje na način, da bodo odprti in dostopni le v času obratovanja ZOO, to je v dnevnem času. Če je želja po drugačnem urniku, naj bo lokal lociran izključno v vstopnem kompleksu z vhodom s parkirišča.
- Število prenesenih osebkov dvoživk preko Večne poti iz leta v leto upada zaradi številnih dejavnikov, med katerimi sta ključna zmanjševanje kopenskega habitata in oviran dostop do vodnih habitatov za mrestenje zaradi vse številnejših posegov v prostor. Dvoživke v vseh razvojnih fazah predstavljajo tudi hrano številnim vrstam velikih ptic v Živalskem vrtu, kot so štokrlje in čaplje. Z umeščanjem novega vstopnega kompleksa v ZOO in žive ograje ob Večni poti se bodo razmere za dvoživke v prostoru močno spremenile in pod vprašaj postavile učinkovitost predlaganih ukrepov v zgoraj navedenih Strokovnih podlagah za izvedbo ukrepov za dvoživke na Večni poti pri Živalskem vrtu Ljubljana (CKFF, 2023), zato je treba zgoraj navedeno študijo strokovnjaka herpetologa dopolniti z novimi dejstvi in skladno z določili iz Odloka in Začasnih upravljaljskih smernic določiti nove konkretne ukrepe za varstvo dvoživk z iskanjem rešitev v širšem prostoru, vključno z možnostjo urejanja novih vodnih habitatov na ravninskem delu krajinskega parka. Izsledke študije je treba vključiti in upoštevati pri pripravi dokumentacije za gradbeno dovoljenje za gradnjo vstopnega kompleksa ZOO in žive ograje ob Večni poti.
- Travniki oziroma zemljišče s parcelno številko 1422/3, k.o. Brdo se v celoti ohranja ali se ga izvzame iz nabora zemljišč za natečajno nalogo. Na njem so skladno z določili Odloka o zazidalnem načrtu za območje urejanja VI 3/3 Biotehniška fakulteta dopustni le ukrepi za izboljšanje stanja habitatov. Enako velja za travnik na

zemljišču s parcelno številko 1422/1, k.o. Brdo, na katerem je treba skladno z omenjenim odlokom po izgradnji garažne hiše ZOO vzpostaviti ekstenziven travnik.

- Parkiranje in vstop v ZOO v času gradnje vstopnega kompleksa je treba načrtovati tako, da se ne posega v gozdne in travniške površine ter ne povečuje utrjenih površin v krajinskem parku.

Pripravile:

mag. Alja Grošelj, u.d.i.k.a.
visoka naravovarstvena svetnica
vodja OE Ljubljana

mag. Alja Grošelj, u.d.i.k.a.
visoka naravovarstvena svetnica
vodja OE Ljubljana

Urška Galien, univ. dipl. inž. gozd.
naravovarstvena svetovalka

Helena Tehovnik, univ. dipl. inž. geol.
naravovarstvena svetnica

Poslano:

- naslovniku po e- pošti na naslov lenka.kavcic.arch@gmail.com

V vednost:

- Služba Krajinski park, Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, andrej.verlic@vokasnaga.si